

göç ve bilimsel doğrulara dayandırılmayan planlamalar gibi nedenlerle hızla ve olumsuz yönde değişmektedir.

Süregelen olumsuz uygulamalar ve gelişmeler, kendine ve çevreye yabancılaşma, çevreyle özdeşleşememe, "aidiyet" duygusunun zayıflaması gibi birçok sosyal davranış bozukluğunu da beraberinde getirmektedir.

Yerel yönetimler, kentsel kimliğin en temel koruyucusudurlar. Kentle ilgili gelişmenin bu kimliği bozucu ve yok edici politikalar üzerine kurgulanmaması gerekir.

Kültürel Mirasın Korunması

Kültürel mirasın korunmasında yerel yönetimlerin önemli işlev ve sorumlulukları olduğu bilinmektedir.

Taşınmaz kültür varlıklarımız kent ve kasabalarımızın kimliğini oluşturan öğelerin başında gelir. Bu nedenle, korunmaları, onarımları ve gerektiğinde çağdaş işlevlere tahsis edilerek kullanılmaları kamu yararına olan bir işlemler dizisidir. Kültürel mirasın korunması ve değerlendirilmesinin istenen ve özlenen düzeyde gerçekleşmesi için yerel yönetimlerin, kendilerine tanınan yeni yetki ve kaynakları kullanacak kadrolara sahip olması gerekir. Kamu yararını belli grupların ya da kişilerin yararı üzerinde tutacak bir politika benimsemeleri; doğal ve kültürel değerlerin, kalkınmanın ve gelişmenin karşısında değil, aksine yanında olan bir itici güç olduğunu kabul etmeleri; koruma ve geliştirmeyi bir yaşam biçimi olarak benimsemeleri ve bu doğrultuda çaba göstermeleri gerekmektedir.

Engelsiz Kent Ortamları

Ülkemizde nüfusun yaklaşık %10'unu oluşturan 7.5 milyon engellinin bulunduğu varsayılmaktadır. Yaşlılar ve düşkünlerle birlikte, kentlerde yaşayan tüm engellilerin, toplumsal hayat içerisinde engeli bulunmayan bireyler kadar eşit hak ve yükümlülüklerle sahip oldukları tartışmasız bir gerçektir.

Engellilerin toplumla iç içe ve diğer insanlar gibi yaşamasında imar, planlama ve uygulama ile ilgili her türlü tedbiri almak, alt yapı çalışmalarında ve kent mobilyalarının seçiminde engellilerle ilgili ölçü, norm ve standartlara dikkat edilmesi yerel yönetimlerin ana görevi olmalıdır. Zorunluluklar nedeniyle engelliler için özel alanlar ve tesisler yapmak da yerel yönetimlerin görevlerindedir. Engellilere ilişkin politikalar, aşırı himayeci değil, toplumla bütünleştirici olmalıdır. Bu nedenle aşırı korunaklı bir çevre yerine, çocukların, yaşlıların, engellilerin, çevreleriyle uyum içinde, diğer tüm kentlilerle birlikte, tecrit edilmeden, toplum hayatının günlük yaşantısına katılımlarını sağlamak gerekir.

Kamu İhale Sistemi, Yolsuzluklar ve Yerel Yönetimler

Sıkıntılı ve sorunlu bir alanı işaret eden kamu ihale sistemi, 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu

ve 4735 Sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nda yapılan değişikliklerle içinden çıkılmaz bir hal almış, daha da önemlisi; kamu alanına sirayet eden kayırmacılık ve partizanlık ile yolsuzluk "güvenceye" kavuşturulmuştur. Yasa değişikliğinin yarattığı olumsuz pek çok sonuç bulunmaktadır. Kamu ihalelerinde eşitlik ve adalet ilkesinin ortadan kalkmasının kamu hayatında derin bir yaraya yol açacağı tartışılmaz bir gerçeklik olarak karşımızda durmaktadır.

Bölge Kalkınma Ajanslarının kurulması, kamu hizmetlerinin yerellere devri ve benzeri girişimler, yerel hizmetler başta olmak üzere tüm kamu hizmetlerinin ticarileşmesinin önünü açacak, özelleştirilmeyen kurum kalmayacaktır. Yerel yönetimlerin sorumluluk alanındaki işlerde taşeronlaştırma uygulaması yaygınlaşacaktır.

Denetimden uzak, kayırmacılığı ve yolsuzluğu körükleyecek mevcut ihale sistemi yerine hukuk ve kamu yararını temel alan şeffaf, denetime açık, eşitlikçi bir sistemin kurulması gereklidir.

Başta büyükşehirler olmak üzere belediyelerin ve bağlı iktisadi teşebbüsler olarak faaliyet gösteren anonim şirket statüsündeki yapılanmaların, kuruluş faaliyetleri ve kamusal yarar dışına çıkan her türlü etkinliklerinin önüne geçilmelidir. Yerel yönetimlerin her türlü mal ve hizmet alımını gerçekleştirirken kullandıkları, seçim dönemleri yaklaştıkça artan birçok yolsuzluk, vurgun ve talan olayının odak noktası haline gelen bu ve benzeri şirketler üzerinde gerek Sayıştay, gerekse diğer kamusal denetim yollarının önünü kapayan yasal düzenlemeler ortadan kaldırılmalıdır.

Yerel yönetim bankacılığı, kamu yönetimi, altyapı sektörü ve bankacılık sektörünü bir araya getiren bir alandır. Yerel yatırımların planlanması, uygulanması ve finansmanı alanında merkezi yönetim ile yerel yönetim arasında eşgüdüm sağlanması ve yerel yönetim bankacılığı alanında faaliyet gösteren İller Bankası tasfiye edilme noktasına getirilmiştir.

İller Bankası, yerel yönetimlere yönelik finansman yanında, mühendislik-mimarlık alanında da teknik destek veren Türkiye'ye özgü bir kurumdur. İller Bankası'na mutlaka sahip çıkılmalı, tasfiyesi durdurulmalıdır. Yerel yönetimlerin tüm altyapı hizmet ve çalışmalarının, İller Bankası aracılığıyla ülke bütününde genel planlama çerçevesinde ve öncelikler anlayışı içerisinde yürütülmesinin ülke ekonomisi ve planlaması açısından da yararlı olacağı görülmelidir, yerel yönetimlerde İller Bankası'nın rolü güçlendirilmelidir.

Kent Suçları

Kentlerimizde kamu yararını ve mülkiyetini yok sayarak inşa edilen, yerleşmelerin gerektirdiği temel sağlık koşullarından ve altyapı gereklerinden yoksun, genel ve yerel seçimler sürecinde oy kazanma amacıyla göz yumulan kaçak yapılar yoğun olarak görülmektedir. Buna

karşın fiziksel ve sosyal iyileştirmeyi öngörmeyen imar affı uygulamaları da yıllardır yapıla gelmiştir. İmar afflarının kaçak yapılaşmayı özendirerek artıracığı gerçeği göz önünde bulundurularak bu uygulamalara son verilmelidir.

Kent suçlarına karşı denetim hukuku oluşturulmalıdır. Kamuoyu denetimi dışında etkin denetim; yerel yönetimler bünyesinde oluşturulacak örgütlenme birimi ile "iç hiyerarşik denetim", yerel meclis tarafından "karar ve yürütme organlarının denetimi", bağımsız bir denetim kurulunca "mali denetim" sağlanmalıdır.

Kente karşı işlenen suçlara olanak sağlayanlarla ilgili kovuşturma girişimlerine derhal başvurularak cezalandırılmaları sağlanmalı, kent suçları durdurulmalıdır.

Kent ve Güvenlik

Yerel yönetimler, topluma verilecek yerel ve ortak hizmetlerden sorumlu olmaları, güvenli toplumun oluşumunda tabandan başlayacak bir örgütlenmeyi en kolay gerçekleştirecek kurum olmaları, suçların oluşumuna neden olan toplumsal deformasyonları giderebilecek ilişkilere ve araçlara sahip olmaları vb. nedenlerle kent güvenliğinin sağlanmasında birincil kurum olarak görülmelidir.

Kentsel çevreyi iyileştirici önlemleri alırken beraberinde; gençlere sağlık, eğlence, eğitim, istihdam konularında olanaklar yaratmak suç oluşumuna karşı alınacak tedbirlerdendir. Toplumda zorluklarla karşı karşıya olan kesimlere; ayrımcı yapılar oluşturarak değil, aksine, ekonomik bütünleşme, barınma gibi sorunlarına detaylı yaklaşımlarla, özel önem verilmesi gerekmektedir.

Bu yaklaşımlarla yerel yönetimlerde;

- Yeniden yapılanma gerçekleştirilmeli,
- Seçilmiş organların etkinliği sağlanmalı,
- Hizmetlerin üretilmesi ve dağıtılması,
- Mali kaynaklar,
- İnsan gücü-kadro,
- Personel eğitimi,
- Mühendis, mimar ve şehir plancılarının istihdam alanları yeniden düzenlenmelidir.

Yeniden Yapılanma

Hizmetlerin etkili bir biçimde yapılabilmesi için yerel yönetimlerin büyüklük ve sınırları bilimsel ve teknik doğrularla belirlenmelidir. Yerel yönetimler, halk oylaması ve benzeri yöntemlerle yerel halka başvurur, 18 yetkilerini sivil toplum örgütleriyle paylaşmalıdır. Örneğin, birden çok birimi ilgilendiren sorunlar özel düzenlemelerle çözülmürken, sivil toplum örgütleri ve demokratik katılımın oluşturduğu "hakemlik" kurumlarına başvurulabilir.

Seçilmiş Organların Etkinliği ve Örgütsel Yapı
Yerel yönetimlerin seçilmiş görevlilerinin görev,